

Handläggare
Ohlsson Malin

Datum
2018-02-19

Diarienummer
KSN-2017-1897

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2018 med inblick i 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att anta handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2018 med inblick i 2019 enligt ärendets bilaga, samt

att beakta finansieringen av satsningen på servicepunkter från år 2019 i arbetet med kommande Mål och budget.

Ärendet

I samband med att kommunfullmäktige antog landsbygdsprogrammet i januari 2017 antogs också en handlingsplan för vilka insatser som skulle påbörjas eller genomföras under 2017. Av landsbygdsprogrammet framgår att handlingsplanen ska revideras årligen.

Förslaget till handlingsplan för 2018 innehåller smärre justeringar jämfört med den handlingsplan som antogs 2017. En uppföljning av landsbygdsprogrammet redovisades i den samlade plan- och programuppföljningen i kommunfullmäktige i december 2017. Flera satsningar har påbörjats inom ramen för programmet och inriktningen av det vidare arbetet har stakats ut. Flera aktiviteter är slutförda och har tagits bort ur handlingsplanen. Några nämnders arbete inom landsbygdsutveckling har förtydligats.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen. Förslaget till handlingsplan för 2018 har remitterats till berörda förvaltningar för synpunkter. Barn- och jämställdhetsperspektivet har beaktats i beredningen.

Föredragning

Syftet med handlingsplanen är att säkra genomslag för inriktningen i landsbygdsprogrammet samt att precisera måluppföljning, ansvar och prioriterade aktiviteter.

Under 2017 har kommunen främst prioriterat innovativa servicelösningar, arbetet med att ta fram ett pilotkoncept för medborgarbudget och anordnat kommunens första landsbygdsprogramsmässa.

Inom ramen för landsbygdsprogrammet och handlingsplanen har nya riktlinjer för stöd till bygdeföreningar tagits fram. I syfte att stärka bostadsbyggandet i de utpekade orterna i översiktsplanen förutsättningar och möjligheter för hur bostadsbyggande utanför Uppsala stad kan ske analyserat. I dessa projekt har ett flertal nämnder medverkat och samarbete har skett med externa parter. Kommunen har även tilldelats ett projekt kring naturturism via Jordbruksverket.

I förslaget till handlingsplan för 2018 ska kommunen fokusera på att starta upp arbetet med pilotkonceptet kring medborgarbudget, vidareutveckla arbetet med servicepunkter med stöd av Tillväxtverket samt påbörja projektet kring naturturism med stöd av Jordbruksverket.

De fyra övergripande områdena i landsbygdsprogrammet återspeglas i handlingsplanen för 2018: bostadsbyggande, näringslivsutveckling, service och lokal demokrati. För varje område finns en övergripande åtgärd som alla nämnder kan rapportera relaterad verksamhet till. Förändringen har gjorts för att förenkla uppföljningen av landsbygdsprogrammet. Nämndernas arbete inom landsbygdsutveckling förväntas synliggöras på ett bättre sätt.

Inom bostadsbyggande är aktiviteterna med att aktivera egen mark och möjlighet till trygghetsboende i prioriterade tätorter nya. Inom näringsliv är samarbeten kring lokal mat och upphandling förtydligade. Även aktiviteten att skapa kluster inom besöksnäring på landsbygden är ny i och med att projektmedel tilldelats kommunen.

Inom service rör flera åtgärder det pågående projektet med att etablera servicepunkter. Kulturnämndens aktiviteter har utvecklats jämfört med tidigare handlingsplan. Arbetet med bredbandsutveckling har konkretiserats. Inom delområdet lokal demokrati ligger fokus på medborgarbudget. Arbetsmarknadsnämndens insatser för att etablera en mikrofond har tillkommit, liksom ett projektförslag via Upplandsbygd för mobilt projektkontor. Kopplingen till etableringen av servicepunkter har förtydligats.

Vissa aktiviteter i handlingsplanen utgörs av ett löpande arbete. Genom att dessa ingår i handlingsplanen synliggörs aktiviteterna i förhållande till landsbygdsprogrammet.

Ekonomiska konsekvenser

Medborgarbudget, föreningsstöd och landsbygdsmässa beräknas kunna genomföras inom befintlig ram för arbetet med landsbygdsprogrammet som uppgår till 2,9 miljoner kr under 2018.

Genomförandet av servicepunktsprojektet hänger nära samman med målen om service i handlingsplanen. Under 2019 avslutas det externa stödet från Tillväxtverket för projektet. Kommunen har från juli 2017 – juni 2019 sammanlagt 3,5 miljoner kr för arbetet med servicepunkter. 2,6 miljoner av dessa tillförs via Tillväxtverket och ska användas till investeringar i servicepunkterna, marknadsföring samt löner till lokala projektledare. Under 2019 upphör det externa stödet från Tillväxtverket för projektet.

Från 2019 bedöms det behövas 500 000 kronor årligen via mål- och budgetprocessen för att säkra långsiktighet för ett aktivt arbete servicepunkterna. Liknande ekonomiska upplägg finns i andra kommuner, exempelvis Örnsköldsvik. Räknat på tio etablerade servicepunkter 2019 kan då varje servicepunkt stödjas av kommunen med upp till 50 000 kr årligen om den erbjuder den maximala nivån av överenskommen service, som kan vara både offentlig och kommersiell. En överenskommelse görs med varje servicepunkt om vilken service den kan erbjuda invånare. Vad som ingår i Uppsala kommuns definition av en servicepunkt ska beslutas politiskt under år 2018.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Handlingsplan

för Uppsala kommuns landsbygdsprogram 2018

Ett aktiverande dokument som kommunstyrelsen fattade beslut om 2018-xx-xx.

”Kommunen ska systematiskt belysa olika perspektiv som har eller kan ha konsekvenser för landsbygderna både externt och internt. Framförallt kopplat till jämställdhet och ungas perspektiv. Alla invånare i kommunen ska behandlas likvärdigt, men förutsättningarna kan se olika ut beroende på var i kommunen man bor. Exempelvis kan förutsättningarna och avstånd till samhällsservice se olika ut.

Kvinnor och män ska ha lika förutsättningar, rättigheter och möjligheter att bo och verka på landsbygden. Barn och ungas situation och erfarenheter ska beaktas i landsbygdsutvecklingen. Tillsammans med berörda myndigheter, den privata sektorn och föreningslivet ska kommunen skapa förutsättningar för en samhällsutveckling på landsbygden.”

Uppsala kommuns landsbygdsprogram, sida 6

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	1 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte med handlingsplanen	2
Organisation kring landsbygdsprogrammet	2
Genomförande och prioritering	2
Ekonomiska förutsättningar	3
Uppföljning	3
Sveriges bästa landsbygdskommun.....	3
Strategi för bostadsbyggande	4
Mål och uppföljning	4
Strategi för näringslivsutveckling i ett land/stadsperspektiv.....	6
Mål och uppföljning	6
Strategi för service och infrastruktur.....	8
Mål och uppföljning	8
Strategi för lokalt engagemang	11
Mål och uppföljning	11
Pågående projekt	13
Stöd för landsbygdsutveckling	14
Det svenska landsbygdsprogrammet.....	14
Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling.....	14
Stöd till föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling	14

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	2 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Inledning

Uppsala ska bli Sverige bästa landsbygdskommun. Kommunfullmäktige har antagit ett kommunalt landsbygdsprogram (2017-01-30, KSN 2015–1907) för att sätta ramarna för och prioritera inom kommunens landsbygdsarbete. Handlingsplanen är ett verktyg för att tydliggöra, följa upp och samlat planera för de insatser som ska ske på landsbygderna. Handlingsplanen är också ett verktyg i mål- och budgetprocessen. Fyra områden är utpekade i kommunens landsbygdsprogram:

- Bostadsbyggande
- Näringslivsutveckling i ett land/stadsperspektiv
- Service och infrastruktur
- Lokalt engagemang.

Syfte med handlingsplanen

Syftet med handlingsplanen är att kommunstyrelsen avser att säkra genomslag av den politiska inriktningen i landsbygdsprogrammet samt att precisera måluppföljning, ansvar och prioriterade aktiviteter. Uppföljning av landsbygdsprogrammet utförd under augusti 2017 utifrån 2017 års handlingsplan beskrivs i bilaga 4 i ärende KSN-2017-3388.

Organisation kring landsbygdsprogrammet

Kommunen behöver årligen ta ett helhetsgrepp över pågående projekt i de prioriterade tätorterna och på landsbygderna. Det möjliggör för synergier och samordning samt ger en tydlig uppföljning mellan projekten. Ett sammanhållet landsbygdsarbete ger också kommunen underlag för att kunna skapa en kommunikationsstrategi kopplat till målet om Sveriges bästa landsbygdskommun.

För att lyckas med satsningarna i landsbygdsprogrammet är ett delgeografiskt perspektiv nödvändigt. Att ha ett delgeografiskt perspektiv i utvecklingsfrågorna gör att synergieffekter mellan nämnder, företagare och föreningsliv skapas. Det handlar om att skapa en helhetsbild över hela bygdens utveckling och att man tillsammans hittar lösningar för en positiv utveckling. Det kan exempelvis innebära att distributionen av olika varor och gemensam matlagning kan samordnas mellan de kommunala verksamheterna. Det kan också skapas utrymmen för att dela på resurser, såsom exempelvis personal och kostnader.

Genomförande och prioritering 2018

En stor satsning inom landsbygdsprogrammet är den på servicepunkter i kommunen. Tio servicepunkter ska etableras från år 2017 till år 2019. Syftet är att stärka samverkan mellan offentlig och kommersiell service i bygderna, även på lång sikt. För en bättre tillgång till service är bredband avgörande. I kommunen sker en snabb utveckling av antal anslutna men det är skillnad mellan stad och land. Inom området lokalt engagemang är medborgarbudget ett nytt koncept. Ett pilotprojekt är beslutat där fokus är landsbygden. Inom området närings-

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	3 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

livsutveckling arbetas det med innovation i den cirkulära livsmedelskedjan i kommunen, i samverkan med akademi och näringsliv. En satsning planeras också på natur- och kultur-turism i kommunen. Fokus ligger på lokal mat i kulturhistoriska miljöer. Vidare ska kommunen arbeta med att stärka bostadsbyggande i de utpekade orterna i översiktsplanen genom att analysera förutsättningar och se över möjligheterna för hur bostadsbyggandet kan ske.

De uppdrag som redan givits inom ramen för Sveriges bästa landsbygdskommun samt inom andra landsbygdsuppdrag kvarstår.

Ekonomiska förutsättningar

Insatser kopplade till handlingsplanen prövas i den långsiktiga investeringsplanen och avgörs årligen i mål- och budgetprocessen. Inom satsningar på servicepunkter och lokal mat finns extern medfinansiering. För det långsiktiga arbetet med servicepunkter krävs en utökad budgetram inom landsbygdsutvecklingsarbetet. Övriga insatser ska prioriteras inom befintlig budgetram. Positiva effekter förväntas i form av synergier genom samarbete mellan nämnderna, samt genom ett ökat antal arbetstillfällen.

Uppföljning

Landsbygdsprogrammet följs upp årligen i kommunens ordinarie programuppföljning. Varje år ska kommunen dessutom analysera förutsättningarna på landsbygderna rörande service, mobilitet, befolkningsutveckling, byggtakt, variationen i byggnationerna, social och ekologisk hållbarhet, energi, matproduktion, trygghet och föreningsliv på bygdenivå.

Sveriges bästa landsbygdskommun

För att kunna avgöra om Uppsala är en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska framförallt tre medborgarvärden mätas. Dessa medborgarvärden ska jämföras med andra kommuner med liknande egenskaper och förutsättningar som Uppsala kommun för att avgöra om Uppsala är en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Anledningen till att en enskild jämförelse ska tillhandahållas är att Uppsala statistiskt inte kategoriseras som en landsbygdskommun.

Genom Statistiska centralbyråns medborgarundersökning avgör invånarna i kommunen:

- Nöjd-Region-Index (NRI): Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på.
- Nöjd-Medborgar-Index (NMI): Medborgarnas bedömning av kommunens verksamheter.
- Nöjd-Inflytande-Index (NII): Medborgarnas bedömning av inflytande på kommunala beslut och verksamheter.

Förutom medborgarundersökningen ska varje mål i landsbygdsprogrammet följas upp enskilt och presenteras för kommunstyrelsens arbetsutskott för planering.

Alla mål är inte kvantitativt mätbara. I dessa fall ska kommunen beskriva hur och vad som gjorts för att arbeta med de förutsättningar beskrivna i landsbygdsprogrammet som ska leda till ett ökat värde i NMI, NRI och NII.

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	4 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Strategi för bostadsbyggande

Det övergripande kommunala målet är att 3 000 bostäder ska byggas årligen. På landsbygden är det främst i de prioriterade tätorterna det ska byggas bostäder och framförallt flerbostadshus. För att få igång marknaden är det viktigt att se över vilka möjligheter som finns. Att använda möjligheten med ett socialt bostadsbestånd¹ som drivkraft är viktigt för att skapa incitament för andra aktörer att bygga.

För kommunens del så handlar det dels om att tillsammans med markägare, byggherrar, föreningsliv och andra aktörer se över möjligheter för att få igång byggnationerna men också om att aktivera egen mark samt att arbeta med plan, tomt- och markberedskap. Kommunen ska tillämpa ett arbetssätt som utgår från förutsättningarna i tätorterna för att möjliggöra fler byggnationer för livets alla skeden.

Det är framförallt översiktsplanen som styr och prioriterar den fysiska planeringen i kommunen. Med utgångspunkt i översiktsplan 2016 ska kommunen inom de närmsta åren prioritera bebyggelseutveckling i Storvreta, Gunsta och Jälla. För att nå målen i landsbygdsprogrammet krävs dock flera insatser.

Mål och uppföljning

- Ständig planberedskap ska finnas som motsvarar en produktion om minst 400 bostäder i de prioriterade tätorterna. Det innebär att kommunen i sin prioritering och tidsplanering av detaljplanarbeten understödjer att planer tas fram i en omfattning som bäddar för nämnda produktionsvolym.
 - Hur har planberedskapen sett ut under året?
- Tomtberedskap ska kontinuerligt finnas i samtliga av de prioriterade tätorterna där så är möjligt givet teknisk och social infrastruktur. Det innebär att det i merparten av de prioriterade tätorterna alltid ska finnas möjlighet att köpa en tomt för småhusbyggande, av kommunen eller annan aktör.
 - Ja/nej?
 - Hur många i varje ort?
- Kommunal markberedskap som understödjer de två ovanstående målen ska finnas. Det innebär att kommunen bör ha egen mark för planläggning och bostadsbyggande när situationen så kräver.
 - Hur har markberedskapen sett ut under året?

¹ Med ett socialt bostadsbestånd menas byggnationer anpassade för specifika grupper i behov av särskilda boenden.

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	5 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

- Kommunkoncernen ska ha beredskap att åstadkomma bostadsbyggande utöver småhus i prioriterade tätorter. Det innebär att kommunen inklusive dess bolag aktivt understödjer tillkomsten eller förverkligar i egen regi, där så är rimligt med hänsyn till ekonomi och behov.
 - Finns beredskap för att åstadkomma bostadsbyggande utöver småhus?

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Möjliggör bostads- och verksamhetsutveckling på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Aktivera egen mark för bostadsbyggande.	KS	PBN, GSN	2018–2020
Landsbygdsutställning om utvecklingen på Uppsalas landsbygd med fokus på bebyggelseutveckling ska arrangeras.	KS	Samtliga	2018–2020
Tillsammans med byggföretag, fastighetsutvecklare, markägare, föreningsliv och andra aktörer skapa incitament för byggnationer och marknadsföring av de prioriterade tätorterna och andra noder utpekade i översiktsplanen.	KS	Samtliga	2018–2020
Tillsammans med Uppsalahem se över i vilka prioriterade tätorter trygghetsboende/seniorboende kan byggas.	KS	ÄLN, Uppsalahem	2018–2020
Se över möjligheten med byggemaskiner som arbetssätt.	KS	ÄLN, Uppsalahem	2018–2020

Dokumentnamn	Fastställd av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	6 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Strategi för näringslivsutveckling i ett land/stadsperspektiv

Det finns många möjligheter med en stor stad och en stor landsbygd. Det skapar gynnsamma förutsättningar för näringslivsutveckling i såväl stad som i landsbygderna. Det startar ungefär fyra företag om dagen i Uppsala kommun. I Uppsala finns det två stora universitet. Tillsammans med universiteten, näringslivet och andra aktörer ska kommunen samverka för att möjliggöra nya tekniska och sociala lösningar för näringslivsutveckling. De gröna näringarna är väsentliga för landsbygdens välmående samt för att trygga en lokal livsmedelsförsörjning. Det handlar om att skapa transparens och tydlighet i kommunala processer för att utveckla och etablera ett starkt, hållbart, inkluderande och diversifierat näringsliv. Samarbete och innovation är de två ledande nyckelorden för en god näringslivsutveckling.

Mål och uppföljning

- Främja tekniska och sociala innovationer².
 - Hur har kommunen arbetat för att skapa nya tekniska och sociala innovationer?
- Skapa förutsättningar för att öka den hållbara närproduktionen av förnybar energi och livsmedel.
 - Ekologisk produktion i kommunen.
 - Energi- respektive matproduktion i kommunen.
 - Hur har kommunen arbetat med att skapa förutsättningar för produktionen?
- Skapa förutsättningar för ett ökat företagande på landsbygderna.
 - Antal jobb per boende.
 - Antal jobb.
 - Hur har kommunen arbetat med att skapa förutsättningar?
- Öka nöjdheten med den kommunala servicen för företagare på landsbygden.
 - Nöjdhet med den kommunala servicen.
- Kommunkoncernen ska ha markberedskap för verksamhetsmiljöer.
 - Har kommunen verksamhetsmiljöer inom markberedskapen?
 - Vad har hänt under året?
- Skapa förutsättningar för en ökad besöksnäring inom eko-, natur- och kulturturism.
 - Hur har kommunen arbetat med dessa frågor?
 - Vilka initiativ har tagits?

² En teknisk innovation kan handla om nya digitala lösningar t.ex. IOT (internet of things). Det kan också handla om att en teknisk lösning från en bransch börjar användas i en annan bransch. Ny teknik inom en mer biobaserad ekonomi försörjd med förnybar energi kan påverka landsbygden. Social innovation handlar om nya samverkansformer mellan företag, t.ex. lantbruksföretag som går samman för att äga gemensamma resurser eller ha en gemensam utvecklingsorganisation. Det kan också handla om utveckling inom flera sektorer där det sociala kapitalet och resurserna används på nya sätt som kan vara mer effektiva och ge mervärden på fler nivåer.

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Verka för en stärkt näringslivs-utveckling i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Skapa nya samarbetsformer och testa nya lösningar för att stärka och gynna en cirkulär livsmedelsförsörjning.	KS	GSN	2018–2020
Se över möjligheter med att stärka landsbygdsutvecklingen och lokal livsmedelsproduktion genom samarbete med grossist.	KS		2018–2020
Vara delaktiga i att implementera mål för livsmedelsproduktion utifrån den regionala livsmedelshandlingsplanen.	KS		2018–2020
Undersöka möjligheten och implementera ett arbetssätt som ger Jällaskolan en tydligare roll som producent av närproducerad mat till de kommunala verksamheterna.	KS	UBN	2018–2020
Skapa ett företags- och föreningskluster kring besöksnäring på landsbygderna.	KS	Samtliga	Kontinuerligt
Sprida kunskap om vilka olika företagsstöd och möjligheter det finns för ett ökat ungt och jämställt företagande på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2020
Se över vilka områden som ska prioriteras för besöksnäringen i kommunen kopplat till eko-, natur- och kulturturism.	KS	PBN, KTN, DUAB	2018
Tydliggöra de kommunala åtagandena inom natur- och kulturturismen i kommunen.	KS	KTN, DUAB	2018
Synliggöra möjligheter för ökat företagande på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2020
Delta i nationella och internationella nätverk för att följa trender, innovation och forskning inom landsbygdsutveckling och marknadsföra Uppsala kommun som en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.	KS		Kontinuerligt

Dokumentnamn	Fastställd av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	8 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Strategi för service och infrastruktur

För att bibehålla och utveckla samhällsservice på landsbygderna är innovationer och nya samarbetsätt viktiga. Erfarenheter från dialoger inom äldrevänlig stad ska tas tillvara inom serviceutveckling. Det är också viktigt att utbyggnaden av bostäder gynnar befintlig service och struktur. Kommunen är dock inte ensam aktör inom samhällsutvecklingen på landsbygderna utan det krävs att vi tillsammans med andra regionala aktörer aktivt driver både stor- och småskaliga frågor viktiga för Orts- och bygdeutvecklingen. Landsbygdens frågor kommer även lyftas i kommunens övergripande mobilitets- och trafikstrategi, som exempelvis pendlarparkeringar och andra effektiva bytespunkter.

Kommunen ska ge råd till och stötta invånare i de frågor som uppstår kring bredbandsutbyggnaden och aktivt informera om fiberutbyggnadsläget. Att hjälpa invånare att starta fiberföreningar samt att stötta lokalsamhällets insatser kring fiberutbyggnad är centralt. Kommunen ska också verka för en god mobiltäckning samt samarbeta för att företag i hela kommunen ska ha tillgång till fiber.

Mål och uppföljning

- Etablera och/eller utveckla nya servicelösningar där det idag är brist. En ny servicelösning kan exempelvis innebära att olika typer av servicefunktioner (privata och offentliga) samverkar för att tillsammans få tillräcklig kvalitet och ekonomi trots ett begränsat befolkningsunderlag.
 - Antal nya servicelösningar.
 - Antal nya servicefunktioner.
- Öka möjligheten till ett hållbart och kollektivt resande genom att ha ett dörr- till dörrperspektiv.
 - Antal knutpunkter såsom pendlarparkeringar, cykelparkeringar, elladdstolpar och andra projekt som knyter an till ett hållbart kombinerat färd sätt.
 - Andel som nyttjar kollektivtrafik till/från bostaden.
- Skapa förutsättningar för en högre anslutningsgrad för fiber på landsbygderna.
 - Anslutningsgrad på landsbygd för hushåll och företag.
- Öka möjligheten att utöva och uppleva kultur på landsbygderna.
 - Vilka aktiviteter har genomförts via kulturförvaltningen?
- Förstärka kommunens roll som rådgivare.
 - Hur har kommunen arbetat med rådgivning?

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	9 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Bibehålla och utveckla servicefunktioner i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Etablera sammanlagt tio servicepunkter i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2019
Skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden.	KS	Samtliga	2018–2020
Stärka rådgivningen på landsbygden för att öka tillgängligheten till information och kommunal service.	KS	Samtliga, men fokus på MHN, PBN, KTN, IFN	2018–2020
Verka för fler regionala cykelvägar på landsbygderna enligt förutsättningarna givna i översiktsplan och landsbygdsprogram.	KS	GSN	2018–2020
Färdigställa fler pendlarparkeringar, och om möjligt i kombination med cykelparkeringar och elladdstolpar, vid strategiska knutpunkter, kopplat till kollektivtrafikstråk utifrån behovet utpekat i landsbygdsprogrammet och översiktsplan.	KS	GSN, Uppsala parkerings AB	2018–2020
Skapa en delgeografisk grundstruktur för kommunala utvecklingsfrågor.	KS	Samtliga nämnder och bolag	2018–2020
Göra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler på landsbygden.	KTN	KS	2018
Genomföra förslag utifrån genomlysningen av den mobila biblioteksverksamheten.	KTN		2018–2019
Särskild satsning på offentlig konst på förskolor och skolor på landsbygden.	KTN		2018
Fortsatt satsning på meröppna bibliotek på landsbygden.	KTN		2018–2019

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	10 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Ta fram en genomförandestrategi för 100 % bredbandstäckning till år 2020.	KS	2018–2020
Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om fiberutbyggnadsläget.	KS	Kontinuerligt
Vara behjälplig mot medborgare i processen att starta fiberföreningar och byalag.	KS	Kontinuerligt

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	11 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Strategi för lokalt engagemang

I arbete med att nå målet om att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner är kommunen beroende av lokalt engagemang. Därför ska kommunen stimulera och uppmuntra insatser från lokalsamhället som hjälper till att nå målet att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Genom samverkan med föreningslivet kan kommunen möjliggöra för lokala föreningsråd/byalag/samverkansföreningar i alla landsbygder att skapa en plattform för lokal demokrati och landsbygdsutveckling i sin bygd.

Kommunens landsbygdsområden är 2018 först ut att pröva medborgarbudget som en demokratiåtgärd som möjliggör en ny typ av lokal utveckling. I implementeringen av en mikrofond ska det undersökas om den kan fungera som en ny typ av möjliggörare för företagande på landsbygden. Ett annat sätt att utveckla nya idéer på landsbygden kan vara genom ett mobilt projektkontor.

Mål och uppföljning

- Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.
 - Hur ser samarbetsstrukturen ut? Hur har den byggts upp?
- Skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog.
 - Årligen presentera hur dialoger har gått till. Hur har vi nått ut och till vilka? Kvinnor/män? Hur har det förändrats sedan året innan? Deltar fler i dialoger?
- Öka andelen unga som är engagerade inom landsbygdsutvecklingen.
 - Vilka pågående projekt finns det?
 - Hur ser strukturen ut med andelen unga i dialoger?

Åtgärd	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Stötta lokalt engagemang i kommunens landsbygder.	KS	Samtliga	2018–2023

Aktiviteter	Huvudansvarig	Berörda nämnder	År
Implementera ett pilotprojekt inom medborgarbudget.	KS, GSN	Kommunövergripande	2018–2022
Skapa ett lokalt jämställt engagemang genom att etablera servicepunkter och genom medborgarbudget.	KS	Kommunövergripande	2018–2019
Årligen utse en förening eller ett företag som gjort extra mycket för att nå målet att bli en av	KS		2018–2019

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	12 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Sveriges bästa landsbygds- kommuner.			
Utred möjligheterna med ett mobilt projektkontor tillsammans med Upplandsbygd.	KS		2018
Utreda och implementera möjligheterna med en mikrofond för att stötta lokalt engagemang och företagare på landsbygderna.	KS	AMN	2018–2020

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	13 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Pågående projekt

Här specificeras de större projekt som är pågående som rör landsbygdsutvecklingsarbetet. Det kan pågå mindre nämndspecifika projekt som inte nämns här.

- Servicepunkter i Uppsala kommun, 2017–2019
- Pilotprojekt inom medborgarbudget 2018–2022
- Mobilitets- och trafikstrategi (pendlarparkeringar, regionala cykelvägar m.m.)
- Utredning om Jällaskolan
- Mer lokalproducerad mat i kommunens upphandlingar
- Natur- och kulturturismprojekt med fokus på lokalt mathantverk i kulturhistoriska miljöer
- Åtgärder för att öka takten för bostadsbyggande i de prioriterade tätorterna
- Bygglov på väg
- Mobilt projektkontor i samarbete med kommuner inom Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling
- Gunstas utveckling
- Landsbygdsmässa

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för Uppsala kommuns landsbygdsarbete	Kommunstyrelsen	2017-12-31	14 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
	Kommunkoncernen	Landsbygdsstrateg	

Stöd för landsbygdsutveckling

Det finns möjligheter för företagare och föreningar att söka finansiellt stöd för landsbygdsutveckling, exempelvis i det svenska landsbygdsprogrammet samt hos föreningen Upplandsbygd lokalt ledd utveckling. Nedan följer en kortfattad information om möjligheterna. Utöver det så finns det även möjlighet att söka pengar hos exempelvis Tillväxtverket, Energimyndigheten, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Boverket, Trafikverket, kommunen samt andra stiftelser, EU-fonder och organisationer.

Det svenska landsbygdsprogrammet

Det svenska landsbygdsprogrammet ger möjlighet till olika ersättningar och stöd för att utveckla landsbygderna. De prioriterade områdena är miljö, hållbar utveckling och innovation. Det övergripande målet är smart och hållbar tillväxt för alla. Det finns olika former av projektstöd, varav många är kopplade till jord- och skogsbruk. Projektstöden är framförallt stöd till investeringar, såsom till småskalig infrastruktur, investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler. Det kan också vara investeringar inom rekreation och som förbättrar möjligheten till turism eller till servicelösningar samt vård av natur- och kulturhistoriska byggnader. Det är viktigt att nyttan av stödet når fler än den som söker. Mer information finns på www.jordbruksverket.se.

Upplandsbygd – lokalt ledd utveckling

Kommunen medfinansierar årligen föreningen Upplandsbygd tillsammans med Sigtuna, Knivsta och Östhammars kommuner. De övergripande målen i Upplandsbygds utvecklingsstrategi är att skapa samverkan för att utveckla produkter, marknadskanaler och tjänster som stärker landsbygdsföretagande och servicenivån på landsbygden. Målen är också att stärka samspelet mellan land och stad för att öka kunskapsutbytet, koppla ihop resursflöden och tillgängliggöra landsbygdens resurser samt främja aktiviteter som gör landsbygden attraktiv. Arbetet med Upplandsbygd är en viktig del för att nå alla delmål i landsbygdsprogrammet samt målet att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.

Upplandsbygds funktion är att göra det möjligt för näringslivet, det civila samhället och den offentliga sektorn att tillsammans hitta samarbeten som utvecklar landsbygden, framförallt inom de fokusområden som är framtagna i strategin. Dessa är företagande och företagsutveckling, samspelet mellan land och stad, ungdomar och utvecklande bygder. Mer information om Upplandsbygd lokalt ledd utveckling finns på www.upplandsbygd.se.

Stöd till föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling

Alla lokala samverkansaktörer som driver demokrati- och utvecklingsfrågor i sin bygd kan från och med 2017 söka bidrag från kommunstyrelsen. Från år 2018 kommer stödet att hitta sin struktur och ska kunna sökas innan sista mars varje år. Den sammanlagda summan för stödet är 300 000 kr.